

Õppekavade hindamine sai hoo sisse

Eile asus esimene kõrghariduse akrediteerimiskomisjon hindama rakenduskõrgkooli Leks majandusteaduskonna õppekava. Majandus- ja äriõppekavade hindamisest saab alguse kõrgkoolide akrediteerimine, mida on kaks aastat ette valmistatud.

Esimene akrediteerimiskomisjon, kuhu kuulub kolm väliseksperdi ja üks Eesti esindaja hindab samaaegselt Leksiga Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonda. Järgmistena võetakse ette Concordia Ülikool ja Eesti-Ameerika Ärikolledž.

Hinnangu annavad väliseksperdid

"Eksperdid loevad läbi kooli esitatud aruanded, jälgivad õppekorraldust, õppeprotsessi, raamatukogude ja arvutivõrkude kasutamise võimalusi, raha kasutamist," selgitab Eesti kõrgkoolide akrediteerimisnõukogu esimees professor Hanno Sillamaa. Ta rõhutab, et hinnatakse mitte ainult õppekava, oluline on, kuidas seda ellu viiakse.

Väliseksperditide kaasamine on Sillamaa hinnangul mõõdapääsmatu – see aitab tagada objektiivsust ja neutraalsust. Loomulikult on väliseksperditide töö kallis – kõrghariduse hindamise nõukogule läheb ühe väliseksperdi neljapäevane töö maksma keskmiselt 15 000 krooni.

Professor Sillamaa sõnul võibki akrediteerimisprotsessi pidurdada rahapappus. Samuti on ilmnunud juba esimesed töökorralduslikud probleemid. Näiteks esitasid ülikoolid keeleseadusele viidates oma eneseanalüüsi aruanded eesti keeles – väliseksperditidel pole aga nendega midagi peale hakata. Edaspidi peavad kõrgkoolid aruanded esitama nii eesti kui ka inglise keeles.

Eksperdkomisjoni koostatud aruanne läheb kõigepealt kõrgkooli, kel on kuu aja jooksul võimalik teha oma poolseid märkusi. Hiljem tuleb kokku nõukogu, kes otsustab, kas selle kõrgkooli selle aine õppekava akrediteeritakse või mitte.

Sillamaa rõhutab, et kõrghariduse hindamise nõukogu tegutseb haridusministeeriumist sõltumatusena. "Kahjuks ei ole veel võimalik tegutseda riigist sõltumatusena – see tähendaks, et nõukogu tööd finantseeriksid ülikoolid."

Akrediteerimine pole kuldvitsake

"Akrediteerimine ei ole siiski kuldvitsake, mis paneb kõik paika," leiab Concordia Ülikooli rektor Mart Susi, kes peab akrediteerimist tähtsaks eelkõige koolisiselt. "Kõrgkool peab pingutama, andma endast maksimumi – see on eneseanalüüsile ja arengule suunav protsess," usub Susi.

Susi väitel ei esita Concordia Ülikool oma õppekavasid akrediteerimiseks selle mõttega, et pääseda ligi riiklikule tellimusele. "Seni on avalik-õiguslikud ja eraülikoolid olnud selles suhtes ebavõrdses olukorras, mille akrediteerimine võib, kuid ei pruugi

Concordia ülikooli rektor Mart Susi ootab akrediteerimiskomisjoni oma majja kahe nädala pärast.

MARKO MUMM

kaotada," leiab erakõrgkooli rektor. Susi hinnangul tuleks akrediteerimine ja riiklik tellimus teineteisest lahutada.

Concordia Ülikooli rektor leiab, et ajakirjanduses on akrediteerimise protsess ületähtsustatud. "Akrediteerimine ei tähenda mingit ülikoolide pingerea koostamist – selleks on koolid liiga erinevad," rõhutab ta. Eraülikooli rektorina, kelle kooli komisjon külastab kahe nädala pärast, ütleb Susi, et püüab akrediteerimiskomisjoni töös olla neutraalne, aga seejuures tähelepanelik. Akrediteerimisprotsessi devalveerumise ohtu näeb Susi selles, kui mitteakadeemilised asjaolud osutuvad akadeemilistest tähtsamaks.

Akadeemiline hulkurlus

Akrediteerimine teeb võimalikuks akadeemilise hulkurluse. "Kõrghariduse akrediteerimisprotsess omab ka laiemat tähendust, näiteks on see seotud diplomite rahvusvahelise tunnustamisega", avab akrediteerimise tagamaid professor Sillamaa. Maailmas juba levinud akadeemiline hulkurlus, kus üliõpilane veedab osa oma õppeajast välisriigi kõrgkoolis, saab teoks just tänu ainepunktide vastastikuse tunnustamise süsteemile. Akrediteerimisega lülitub Eesti protsessi, mis peaks avardama Eesti üliõpilaste võimalusi osaleda rahvusvahelistes vahetusprogrammides.

Kuna hinnatakse õppekavasid, siis on otsusel ka tagasiulatuva mõju. Ülikooliseadus näeb ette kõikide õppekavade hindamist nelja aasta jooksul, selle saavutamiseks oleks aga vaja protsessi tunduvalt kiirendada.

Professor Sillamaa rõhutab, et akrediteerimine pole ühekordne protsess. Seadus nõuab selle kordamist iga seitsme aasta järel. Akrediteerimist ei saa keegi automaatselt. Kui kõik sujub plaanipäraselt, võib meil jõuludeks olla juba esimene akrediteeritud õppekava.

KAIRE KROOS